

Дисципліна: «Історія української музики».

Група: 1 курс.

Факультет: Фортепіанний.

Дати занять: 28.04, 05.05.

Факультет: Оркестрові скрипка, струнні, Оперно-симфонічне диригування, Музична режисура.

Дати занять: 08.05.

Викладач: **Путятицька О.В.**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії української музики та музичної фольклористики;
аспірант **Прокопова О.** (педагогічна практика).

Тема «Музична культура другої половини XVIII ст. (Класицизм)».

Тема №1. «Хоровий духовний концерт у творчості А. Веделя».

Особливості духовного концерту в творчості А. Веделя. Історія вивчення біографії та творчості митця. Проблеми, пов'язані з його творчою спадщиною. Синтез у хоровому стилі А. Веделя барокових, класицистичних і сентименталістичних рис при переважанні класицистичних. Найяскравіший вияв у духовних концертах А. Веделя української національної самобутності, українського менталітету. Створення композитором своєрідного стилю, особливості ліричної образності з відтінками елегійності або драматизованої лірики з підвищеною чутливістю (зародження рис сентименталізму).

Витоки музики А. Веделя в українській культовій монодії, партесному концерті, українських народних піснях різних жанрів (ліричних, лірико-епічних піснях, думах), кантах, міських піснях-романсах.

Різноманітність структури циклу як у кількості частин, так і в їх образному співвідношенні (існування поряд з циклами, що будуються на розвитку одного образ, і контрастно-складових). Прояв майстерності А. Веделя у варіантному розвитку тематичного матеріалу. Значна роль тембрового чинника в драматургії концертів. Різноманітність, багатство і яскрава виразність мелодики А. Веделя як головного елементу стилістики композитора, поєднання в ній аріозного й інструментального начал, вітчизняних і західноєвропейських джерел.

Музичні твори:

«В молитвах неусипающую Богородицу», «Доколе, Господи, забудеши мя», «Пою Богу моему», «Помилуй Мя, Господи», «Услиши, Господи, глас мой», «Боже, законопреступнице восташа на мя» А. Веделя.

Тема №2. «Становлення професійної інструментальної музики».

Створення ужиткового репертуару інструментальної музики, призначеного для домашнього музикування: інструментальні обробки українських народних пісень і танців, варіації класичного типу на народні теми (В. Трутовського та ін.), а також високопрофесійні віртуозні варіації на основі українських народних пісень і танців, (скрипкові твори І. Хандошкіна). Рецепція досягнень європейської інструментальної та симфонічної музики класицистичного стилю в творчості М. Березовського (соната для скрипки і чембало), Д. Бортнянського (клавірні сонати, квінтет до мажор, концерт ре мажор для чембало з оркестром, концертна симфонія сі-бемоль мажор). Нові знахідки інструментальних творів М. Березовського.

Українські народні джерела в «Українській» та інших симфоніях («Російській» і «Польській») чеського музиканта Е. Ванжури, який працював у Росії. Відбиття в цих симфоніях тенденції поєднання цитатного використання фольклору з традиціями класицистичного європейського симфонізму, що згодом будуть розвинуті в українській симфонічній музиці ХІХ ст.

Рекомендована література:

1. Боровик М. Про впливи народної пісні на мелодику А. Веделя // Українське музикознавство. – Вип. 6. – К., 1971. – С. 137–152.
2. Бортнянський и его время. К 250-летию со дня рождения Д. С. Бортнянского: Материалы международной конференции. – М., 2003.
3. Гордійчук М. Зародження української симфонічної музики // Українське музикознавство. – Вип. 6. – К., 1971. – С. 111–125.
4. Гусарчук Т. В. Дванадцять концертів з автографу А. Веделя // Український музичний архів. – Вип. 1. – К., 1995. – С. 53–67.
5. Гусарчук Т. В. Хорова спадщина Артемія Веделя: проблеми вивчення нотних джерел // Українське музикознавство. – Вип. 28. – К., 1998. – С. 118–126.
6. Гусарчук Т. В. До проблеми індивідуального в хоровому мистецтві доби класицизму // Старовинна музика: сучасний погляд. Кн. 1: Наук. вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 24. – К., 2003. – С. 86–98.
7. Іванов В. Дмитро Бортнянський. – К., 1980.
8. Корній Л. П. Історія української музики / Л. П. Корній. – Київ – Харків – Нью-Йорк : М. П. Коць. – Ч. І. – 1996. – 314 с.; Ч. ІІ. – 1998. – 387 с.; Ч. ІІІ. – 2001. – 480 с.
9. Корній Л., Сюта Б. Історія української музичної культури : підручник для студентів вищих навчальних закладів / До 100-річчя Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського / Л. Корній, Б. Сюта. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2011. – 736 с.
10. Постать Артема Веделя в історико-культурному контексті / Упоряд., вступ. стаття Т. В. Гусарчук: Наук. вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 11. – К., 2001.
11. Степаненко М. Б. Соната для скрипки і чембало Максима Березовського //Український музичний архів. – Вип. 1. – К., 1995. – С. 6–8.